

EVALUATIE EN HERIJKING SUBSIDIEREGELING

In opdracht van de Raadsprojectgroep Subsidies

Versie: 10 juni 2013

1. Wat zijn de vastgelegde of af te leiden doelstellingen voor de bestaande subsidieregeling.

De oorspronkelijke reden voor een nieuwe subsidieregeling was feitelijk de fusie van de twee gemeenten, waarmee de noodzaak voor harmonisatie ontstond. De oorsprong komt uit de subsidieregelingen van Wisch en Gendringen, die beide rond de eeuwwisseling zijn ontwikkeld. Deze zijn geharmoniseerd in de huidige subsidieregeling.

Bij het formuleren van de nieuwe subsidieregeling is veel belang gehecht aan de behoefte en mening van de verenigingen zelf. In interactie met de verenigingen zijn de na te streven doelen bepaald. De effecten zijn minder duidelijk benoemd; in de periode waarin de subsidieregeling werd geformuleerd werd in zijn algemeenheid nog niet veel gesproken over effecten, maar meer over gewenste doelen en resultaten. Als algemeen maatschappelijk effect kan worden aangenomen dat dit het bevorderen van het welzijn van onze inwoners is.

In algemene zin is het beoogde doel van de subsidieregeling welzijn, cultuur en sport het versterken van sociale verbanden, het bevorderen van deelname aan en het in stand houden van het verenigingsleven in de gemeente Oude IJsselstreek.

Binnen de subsidieregeling welzijn, cultuur en sport zijn de volgende prominente pijlers te onderscheiden:

- Jeugdparticipatie binnen het verenigingsleven; dit doel wordt nagestreefd met de (ten opzichte van andere subsidiebedragen relatief hoge) subsidie per jeugdlid;
- Bevorderen deskundig kader: Dit doel wordt nagestreefd met het verstrekken van subsidie in de personele kosten en de subsidie voor deskundigheidsbevordering die veel verenigingen ontvangen;
- Een afgeleid doel is om vooral te subsidiëren op de onderdelen waar de verenigingen substantieel uitgaven hebben. Zo ontvangen sportvereniging (naast de indirecte subsidie door geen kostendekkende huurtarieven voor gemeentelijke sportaccommodaties te vragen) een subsidie in de accommodatie(huur)kosten en ontvangen muziekverenigingen een subsidie per instrument.

1a Enkele cijfers

Circa 180 verenigingen ontvangen jaarlijks een subsidie. Dit zijn verenigingen op het gebied van sport, amateuristische kunstbeoefening (zoals muziek- en zangverenigingen) en doelgroepverenigingen (bijvoorbeeld EHBO, vrouwenverenigingen).

Over alle verenigingen zijn circa 5000 jeugdleden actief. Dit zijn geen unieke cijfers. Jeugdleden zijn vaak lid van meerdere verenigingen. Momenteel wordt onderzocht of het aantal jeugdleden verschilt ten opzichte van 2005/2006.

Aan subsidies wordt jaarlijks ongeveer € 800.000,- verstrekt. Dit bestaat grotendeels uit lijstsubsidies (reguliere subsidies aan bovengenoemde verenigingen). Daarnaast wordt er subsidie verstrekt voor evenementen, jubilea van verenigingen en zijn er kleinere exploitatiesubsidies.

2. Wat zijn de maatschappelijke effecten van het subsidiëren via de bestaande subsidietitels jeugd, vrijwilligers, beroepskrachten en huisvesting.

Het is op dit moment niet bekend wat de maatschappelijke effecten en bereik van de doelen zijn van de huidige vorm van subsidiëring. Daar is/wordt geen onderzoek naar gedaan. De huidige subsidies worden verstrekt, zonder 'beloning' of 'afrekening' op resultaat. Elke vereniging heeft evenveel recht op de subsidies, ongeacht het effect. Dergelijke 'vaste' subsidies (in veel gemeenten ook wel 'gewoontesubsidies' genoemd) worden al jaren verstrekt en dragen (naar verwachting) direct of indirect bij aan de maatschappelijke doelen die de gemeente nastreeft.

Het is zeer lastig de effecten van de subsidieregeling te beoordelen.

Ten aanzien van de jeugdparticipatie bijvoorbeeld is het aantal jeugdleden na te gaan en ook of er een toe-of afname is (zie onder 1a). Het effect is dan echter nog niet te concluderen, aangezien er vele andere factoren van invloed kunnen zijn, zoals de toe-of afname van het totaal aantal kinderen in de gemeente, en welke andere factoren van invloed kunnen zijn geweest op deelname, los van de subsidieverstrekking.

Om de effecten van de subsidieregeling te beoordelen, is een evaluatie-opzet nodig waar de raadsprojectgroep zich in kan vinden en hier procesmatig een belangrijke rol in vervult. Hierbij is het van belang dat de evaluatie-resultaten ook bruikbaar zijn voor de herijking van het beleid, passend binnen de veranderdoelen van de gemeente (zie onder 7). In eerste instantie wordt gedacht aan het interviewen van een aantal verenigingen op de ervaringen en beoordeling van het effect op de subsidietitels jeugd, vrijwilligers en beroepskrachten (met name opleiding van jeugd naar beroepskracht).

De bijdrage aan de gewenste en bereikte maatschappelijke effecten centraal staan bij de evaluatie. De evaluatie is input voor het nieuw op te stellen subsidiebeleid.

Daarnaast zal, conform het stappenplan van de raadsprojectgroepen, een bijeenkomst worden belegd met deskundigen en worden de verenigingen zelf betrokken bij het proces. Dit zal na de zomer worden georganiseerd en verder invulling krijgen.

3. Wat is de administratieve last voor gemeente en subsidieontvangers van de bestaande subsidieregeling.

Het proces van de jaarlijkse subsidieverlening aan het verenigingsleven ziet er als volgt uit:

- De gesubsidieerde verenigingen ontvangen jaarlijks in februari een uitnodiging om voor 1 april de jaarlijkse subsidieaanvraag in te dienen.
- Verenigingen moeten in ieder geval hun algemene gegevens, de exploitatierekening van het afgesloten boekjaar en de begroting van het lopende boekjaar indienen. Daarnaast wordt gevraagd om enkele specificaties, afhankelijk van welke subsidienormen van toepassing zijn.
- De gemeente verstrekt hiervoor standaard aanvraagformulieren waar de verenigingen gebruik van kunnen maken.
- Verenigingen die hun aanvraag tijdig indienen, ontvangen voor 1 juni de subsidiebeschikking en uitbetaling.

Het proces van de incidentele subsidieverlening ziet er als volgt uit:

- Incidentele subsidieaanvragen dienen tenminste 8 weken voor aanvang van de activiteit waarvoor subsidie wordt aangevraagd ingediend worden.
- Een aanvraag moet tenminste een beschrijving van de activiteit en een representatieve begroting bevatten. Daarnaast worden andere relevante gegevens gevraagd om de rechtmatigheid en doelmatigheid van subsidieverlening te kunnen toetsen.
- Conform de subsidieverordening ontvangen aanvragers binnen 6 weken een gemotiveerd besluit.

Overige informatie:

- De administratieve last is voor verenigingen die jaarlijks subsidie aanvragen beperkt door van subsidietoekenning, subsidievaststelling en subsidie-uitbetaling één moment te maken.
- Medewerkers van het team welzijn en onderwijs zijn door het college gemandateerd om besluiten te nemen op basis van de algemene subsidieverordening en beleidsregels subsidie welzijn, cultuur en sport. Dit bevordert snelle afhandeling. Van de mandatering wordt alleen gebruik gemaakt bij eenvoudige, reguliere subsidieverlening. Bij complexe of mogelijk maatschappelijk en/of politiek-bestuurlijk gevoelige onderwerpen wordt de besluitvorming niet in mandaat afgehandeld, maar overgelaten aan het college (en soms ook de raad).
- Vertrouwen, met enige ingebouwde controlemechanismen tijdens de afhandeling, is de basis voor subsidieverstrekking aan het verenigingsleven. De gemeente heeft de mogelijkheid om steekproefsgewijs controles uit te voeren op de subsidieaanvraag en boekhouding van de gesubsidieerde verenigingen. Hiervan is de laatste jaren geen gebruik gemaakt.
- Het afhandelen van incidentele subsidieaanvragen is, afhankelijk van de aard en inhoud van de aanvraag, verdeeld over meerdere medewerkers, waarbij het overgrote deel van de aanvragen afgehandeld wordt door medewerkers van het team welzijn en onderwijs. De zogenoemde

lijstsubsidies (de jaarlijkse cyclus van structurele verenigingssubsidies) wordt afgehandeld door één medewerker van het team welzijn en onderwijs.

- De subsidieprocessen / -afhandeling is niet volledig gedigitaliseerd. Er wordt gebruik gemaakt van bestaande softwarepakketten (bijvoorbeeld postregistratie en financieel systeem) die (voor het onderdeel subsidieverstrekking) niet op elkaar aansluiten.
- De subsidieregeling voor het verenigingsleven is in feite een open einde regeling. De gemeente subsidieert posten waar zij geen invloed op heeft. Het (mogelijke) gegeven dat het beschikbare begrotingsbudget wordt overschreden is geen afwijzingsgrond, tenzij er subsidieplafonds ingebouwd zijn. Op dit moment hanteert de gemeente geen subsidieplafonds.

4. Welke subsidietitels zijn (naast de bij vraag 2 genoemde) in gebruik bij de andere zeven Achterhoekse gemeenten (bijv. activiteit/projectsubsidies, start-/waardering-/instandhouding-/stimuleringsubsidies e.d.)

De diversiteit aan subsidienormen en subsidievormen is enorm. Veel gebruikte subsidietitels zijn:

- Waarderingssubsidie: Een subsidie aan organisaties/initiatieven die niet of niet geheel afhankelijk zijn van een gemeentelijke subsidie en die activiteiten ontplooiën die een waardevolle bijdrage leveren aan gemeentelijke beleidsdoelen.
- Exploitatiesubsidie; een subsidie in het exploitatietekort van een organisatie.
- Accommodatie(stichtings)kostensubsidie: een subsidie in de investeringskosten voor nieuwbouw of grootschalige renovatie van accommodaties waarvan de gemeente vindt dat zij een (mede)verantwoordelijkheid heeft als het gaat om realisatie/instandhouding.
- Startsubsidie / stimuleringssubsidie: Een tijdelijke subsidie aan organisaties die een nieuwe activiteit ontplooiën die op termijn zonder subsidie kan draaien, maar in de startfase ondersteuning nodig heeft.
- Budgetsubsidie(overeenkomst); Een budgetsubsidie is een vast subsidiebedrag voor zo concreet mogelijk geformuleerde prestaties van een (vaak professionele) instelling. Een budgetsubsidieovereenkomst bestrijkt vaak een periode van meerdere jaren.
- Jubileumsubsidie; Een subsidie voor verenigingen die in dat jaar een jubileum vieren.
- Garantiesubsidie; Een exploitatiesubsidie voor (veelal) evenementen die voor een sluitende exploitatie zeer afhankelijk zijn van invloeden van buitenaf (bijvoorbeeld weersomstandigheden). In geval van een (onverwacht) exploitatietekort kan een beroep gedaan worden op de garantiesubsidie.
- Instandhoudingssubsidie / lijstsubsidie: structurele, jaarlijkse subsidie volgens vastgestelde subsidienormen, -bedragen en -percentages.
- Evenementensubsidie: Een (waarderings)bijdrage aan een evenement (in Oude IJsselstreek conform de uitvoeringsregeling subsidie evenementen), die veelal niet gekoppeld is aan de begroting van een evenement, maar aan de (promotionele en maatschappelijke) waarde van een evenement.

5. Welke subsidietitels zijn overigens gangbaar in Nederland.

In de praktijk bestaan vijf grondvormen van subsidieregelingen:

1. Een bepaald bedrag ineens
2. Een vast of genormeerd bedrag per prestatie of activiteit
3. Een procentuele bijdrage in de kosten of bepaalde kostensoorten
4. Een procentuele aanvulling op de inkomsten
5. Dekking van (een gedeelte van) het tekortsaldo (exploitatietekort)

Bijna alle gemeenten hanteren meerdere van deze grondvormen door elkaar. Per grondvorm bestaat er een enorme diversiteit aan subsidietitels en –normen. De meeste subsidievormen zijn hierboven beschreven. Enkele andere vormen zijn:

- Projectsubsidie;
- Koppelsubsidie: Een subsidie van een overheidsorgaan op voorwaarde dat een ander (overheids)orgaan ook subsidie beschikbaar stelt.

Steeds vaker stellen gemeenten, onder druk van afnemende financiële middelen, maar (vooral) ook vanuit het inhoudelijke besef dat het anders georganiseerd moet worden, niet het subsidievraagstuk centraal, maar kijken zij in bredere zin welke rol en verantwoordelijkheid de gemeente moet hebben ten aanzien van het ondersteunen van het verenigingsleven.

6. Zijn er voorbeelden van (enkele) gemeenten die opmerkelijk andersoortige subsidietitels hanteren?

Het verstrekken van subsidie is geen doel op zich, maar een instrument om beoogde (beleids)doelen en maatschappelijke effecten te realiseren. Het verstrekken van subsidie is autonoom gemeentelijk beleid. Daarom bestaat er op gemeentelijk niveau veel verschil in visie als het gaat om het verstrekken van subsidie. Opmerkelijke andersoortige vormen zijn vooral terug te vinden ten aanzien van het vraagstuk "Hoe kijkt de gemeente aan tegen het ondersteunen van het verenigingsleven?". Het ontwikkelen van een gemeentelijke visie aan de hand van die vraag leidt tot andersoortige ondersteuningsvormen (waar subsidieverstrekking er één van is).

Voorbeelden van opmerkelijke andersoortige ondersteuningsvormen en subsidietitels zijn:

Geen (of bijna geen) subsidie verstrekken, maar de juiste randvoorwaarden voor het verenigingsleven faciliteren.

Er zijn (in toenemende mate) gemeenten die vooral willen faciliteren in plaats van subsidiëren. Deze gemeenten faciliteren op het juiste schaalniveau kwalitatief goede randvoorwaarden voor het verenigingsleven (vaak accommodaties). De verantwoordelijkheid wat er op/in die accommodatie gebeurt, laten deze gemeenten over aan het verenigingsleven. Deze gemeenten investeren stevig in randvoorwaarden, bieden de randvoorwaarden gratis of voor een zeer laag bedrag aan en verstrekken niet of nauwelijks structurele subsidies. Een voorbeeld dichtbij is de gemeente Winterswijk, die op het gebied van sport een dergelijke lijn hanteert.

Doelgroepensubsidies

Er zijn gemeenten die hun subsidieverlening inrichten op het aantal deelnemers uit een kwetsbare (in de ruimste zin van het woord) doelgroep. Alleen leden uit een kwetsbare doelgroep (zoals jeugd, ouderen, minder draagkrachtigen, mensen met een lichamelijke of fysieke beperking zijn subsidiabel. De gemeente Doetinchem hanteert (ondermeer) een lijn als deze in haar subsidiebeleid.

Maatschappelijke effecten subsidiëren

Er zijn gemeente die afstappen van het verstrekken van 'gewoontesubsidies' of 'instandhoudingssubsidies' aan het verenigingsleven. Alleen als verenigingen (met extra en bijzondere activiteiten) invulling geven aan hun maatschappelijke rol en daarmee aantoonbaar bijdragen aan de maatschappelijk effecten die de gemeente beoogt ontvangen subsidie. Veelal zijn dit projectsubsidies.

Subsidies op basis van samenwerking

Er zijn gemeenten die als één van de eisen in subsidieverstrekking stellen dat er aantoonbaar wordt samengewerkt om de beoogde doelen of effecten te bereiken. Denk bijvoorbeeld aan het gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor een accommodatie of een bepaalde kwetsbare doelgroep.

7. Welke beleidsmatige veranderdoelen voor het subsidiebeleid zijn opgenomen in resp. af te leiden uit de door de raad vastgestelde ZBB-besluiten en de programmabegroting.

De directe en concrete aanleiding voor het evalueren en herijken van de huidige subsidieregeling is het feit, dat dit is opgenomen in het WMO beleidsplan (pagina 16):

a) *Alle inwoners van de gemeente Oude IJsselstreek hebben de mogelijkheid om mee te doen aan de samenleving.*

- De bestaande subsidieregeling "welzijn, cultuur en sport" wordt herijkt in 2013. De gemeenteraad wordt evenals bij de harmonisatie in 2007 vooraan in het traject betrokken middels een scenarioverkenning in september 2013 met als doel behandeling van de herijking in de gemeenteraad. De verdere uitrol van de Kanteling van de Wmo draagt bij aan dit doel.

Vanuit de door de raad vastgestelde ZBB-besluiten en de programmabegroting zijn de volgende beleidsstukken af te leiden die de beweging aangeven die de gemeente beoogt. Deze beweging heeft direct ook invloed op de wijze waarop we ons subsidiebeleid willen vormgeven:

- Coalitieakkoord Oude IJsselstreek 2010 – 2014 'Het Vervolg'
- Collegeprogramma Oude IJsselstreek 2010 – 2014 'Doorzetten!'
- ZBB strategische heroriëntatie (juni 2011)
- WMO beleidsplan 2012-2015 (2012 vastgesteld door de raad)

- Programmabegroting 2013 “Scherp aan de wind”
- Notitie algemeen preventief basisniveau (maart 2013 vastgesteld door de raad)
- Wijkgericht werken (ZBB-notitie vastgesteld door de raad, vervolg uitvoering vastgesteld door college en besproken in raadsrotonde maart 2013)
- Memo “meetellen en meedoen, naar een nieuwe sociale infrastructuur en sterk en krachtig sociaal domein” (vastgesteld door college, ter kennisname aan de raad februari 2013, besproken in raadsworkmiddag maart 2013)

In de bijlage bij dit document is de essentie van hierboven genoemde kaderstellende documenten kort beschreven daar waar het relevant is voor de subsidieverlening.

Veranderdoelen ten aanzien van subsidiebeleid (op basis van de voorliggende stukken):

- Bij al het nieuwe (beleid) wat we ontwikkelen, eerst kijken naar de rol die we als gemeente willen hebben, uitgaande van ondersteuning en stimuleren zelforganiserend vermogen van de lokale samenleving, waarbij de regie over het eigen bestaan voorop staat. Doorvertalend naar subsidiebeleid: welke rol zien wij als gemeente weggelegd ten aanzien van het verenigingsleven? Op welke wijze willen wij onze verenigingen ondersteunen/stimuleren?
- Verenigingen en andere vrijwilligersorganisaties zijn een belangrijke voorwaarde voor leefbaarheid en sociale cohesie.
- De visie en maatschappelijke effecten staan centraal: ondersteuning aan organisaties en verenigingen levert een bijdrage aan een beoogd maatschappelijk effect
 - o We willen vooral inzetten op het prikkelen en stimuleren van verenigingen met activiteiten die bijdragen aan het versterken van het zelforganiserend vermogen. Subsidieering geeft de gemeente de mogelijkheid organisaties of verenigingen te stimuleren om activiteiten uit te voeren die bijdragen aan het ontwikkelen van inwoners en participatie mogelijk te maken voor iedereen. Hierbij is extra aandacht voor de kwetsbare groepen, de zwakkeren in de samenleving die wat extra ondersteuning nodig hebben om mee te kunnen blijven doen.
- Waar het om gaat is, dat er in de gemeente goede activiteiten gebeuren, die een meerwaarde voor het sociaal-maatschappelijke leven hebben, en dat iedereen mee kan doen. Daarvoor is de gemeente mede verantwoordelijk. De gemeente wil activiteiten die ertoe doen en het mee kunnen doen, stimuleren. Dat vraagt om het zodanig goed richten van het subsidiebeleid dat de gewenste activiteiten plaatsvinden. Van het subsidiebeleid moet dan ook een sturende en een activerende werking uitgaan.
- Naast het subsidiebeleid is het accommodatiebeleid rechtstreeks van invloed op de exploitatie en uitvoering van verenigingen. Dit geldt tevens voor het opnieuw opbouwen van welzijn vanaf 0. Subsidies, welzijn en accommodatiebeleid zijn feitelijk communicerende vaten. Het verdient aanbeveling om deze beide mee te nemen bij de evaluatie en herijking van het subsidiebeleid.
- Het ondersteunen van het verenigingsleven omvat meer dan het verstrekken van subsidies. Het verdient de aanbeveling dat de raadsprojectgroep subsidies haar opdracht duidelijk afbakt, rekening houdend met het eerste punt (welke rol, op welke wijze willen wij ondersteunen).

BIJLAGE

ZBB strategische heroriëntatie:

Basis voor alle beleidsstukken zijn de vier pijlers uit de ZBB strategische heroriëntatie¹:

De gemeente ondersteunt de inwoner, maar stimuleert het zelforganiserend vermogen van de lokale samenleving.

De relatie tussen inwoner en gemeente verandert sterk. Er ontstaat een nieuw evenwicht tussen de samenleving en de overheid waardoor meer en meer aan de inwoner en aan (maatschappelijke) organisaties wordt overgelaten. Onze gemeente zal actief gaan anticiperen op het zelforganiserend vermogen van de samenleving zonder dingen over de schutting te gooien. Dit gebeurt door in een aantal gevallen over te gaan op vraaggestuurde subsidieverlening op basis van vastgestelde criteria. In een aantal andere gevallen zal naar synergie worden gezocht tussen de subsidies die aan verschillende instellingen en verenigingen wordt verstrekt. We zorgen voor een warme overdracht en pakken steeds meer een faciliterende rol.

De gemeente behoudt haar doelstelling maar wil die samen met betrokkenen invullen.

Er vindt een herbezinning plaats op de rol die vanuit bestuurlijke doelen gezien, de gemeente in de samenleving wil spelen. De gemeente laat de dingen doen door degenen die dat het beste kan en het dichtste bij de inwoner staat. Kabinetsplannen met betrekking tot bijvoorbeeld AWBZ en jeugdhulpverlening vragen om andere keuzes. Bijvoorbeeld over overname door het maatschappelijk veld en mogelijk ook over verdere samenwerking met andere gemeenten (zoals een regionaal Wmo-beleid) en maatschappelijke instellingen. Privatisering en mogelijke verkoop van opstallen en accommodaties die niet noodzakelijkerwijs nodig zijn voor de uitvoering van de gemeentelijke taken zijn andere keuzes die in dit verband overwogen worden. In die gevallen waar privatisering of verkoop (nog) niet aan de orde is, streven we naar een stapsgewijze invoering van meer marktconforme (huur)prijzen.

In een vitale samenleving voeren mensen, instellingen en bedrijven de regie over hun eigen bestaan.

De gemeente stimuleert betrokkenheid op elkaar en geeft ruimte voor eigen initiatieven. De meeste inwoners zijn prima in staat hun eigen boontjes te doppen en hun eigen leefomgeving vorm te geven. Waar maatschappelijke, culturele of lokale belangen gediend worden zal de gemeente de initiatieven ondersteunen of zelf het initiatief nemen. Bij openbare orde en veiligheid zal de gemeente zich reactiever opstellen en een sterker beroep doen op de organiserende partijen.

In een vitale samenleving is er een solidaire gemeente die ondersteunt.

De inwoner die niet in zijn primaire levensbehoefte kan voorzien en niet kan participeren in de samenleving laten we niet in de kou staan en bieden we ondersteuning aan. Dit geldt ook voor wijken, kernen, dorpen en gemeenschappen waar de leefbaarheid of de vitaliteit in het geding is. Waar nodig zal de gemeente de inwoner aanspreken op haar inwonerschap en haar solidariteit met de lokale samenleving.

Wmo-beleidsplan 2012-2015:

In het Wmo-beleidsplan wordt vanuit de visie ook gerefereerd aan het subsidiebeleid in brede zin (dus zowel aan professionele organisaties als vrijwillige- verenigings-organisaties)

Maatschappelijke effecten en ketensamenwerking als voorwaarde voor subsidieverlening

Ketenpartners / gesubsidieerde instellingen moeten een bijdrage leveren aan de realisatie van de door de gemeente geformuleerde maatschappelijke effecten. Subsidieovereenkomsten en budgetcontracten worden gebaseerd op de relatie met de te realiseren meerwaarde op de maatschappelijke effecten. Een belangrijke toets / voorwaarde is dat de betreffende ketenpartners / gesubsidieerde instellingen aantonen

¹ Uit: ZBB strategische heroriëntatie 2011

dat **zij** degene zijn die het allerbest deze meerwaarde kunnen realiseren. Ketenpartners voeren alleen die werkzaamheden uit die aanvullend en versterkend aan elkaar zijn en daardoor een bijdrage leveren aan het realiseren van de maatschappelijke effecten.

Na te streven maatschappelijke effecten binnen de Wmo in Oude IJsselstreek

1. Het zelforganiserend vermogen van de inwoner (en zijn verbanden) is vergroot.
2. Er is voldoende potentieel (individueel en collectief) om iedereen te kunnen ondersteunen
3. Iedereen (de samenleving, de inwoner en de overheid) zet zich in naar eigen kunnen.
4. De leefbaarheid en sociale cohesie zijn geborgd.

Wmo-beleidskaders:

- De gemeente ondersteunt waar nodig de samenleving om te anticiperen op en om te gaan met de veranderingen als gevolg van demografische ontwikkelingen.
- Verenigingen en andere vrijwilligersorganisaties zijn een belangrijke voorwaarde voor leefbaarheid en sociale cohesie.
- Niet een voorziening in de directe leefomgeving, maar bereikbare voorzieningen en sterke sociale verbanden zijn basisvoorwaarden voor leefbaarheid.
- De gemeente faciliteert nu en in de toekomst in passende, bereikbare, betaalbare, efficiënte en multifunctioneel bruikbare voorzieningen, die aansluiten bij de wensen en mogelijkheden van de samenleving.
- De gemeente zet samen met haar partners in op een sterke en positieve basis voor de jeugd en hun ouder(s) / verzorger(s) door het versterken van sociale netwerken. Hierin wordt niet vergeten dat ouders / verzorgers ook zelf een belangrijke rol hebben.

Programmabegroting 2013:

Deze zijn doorvertaald in de programmabegroting 2013 naar de volgende Maatschappelijke Effecten:

- Het welzijn van de inwoners met een zorgvraag is optimaal (vanuit vergroting zelforganiserend vermogen en inzet naar eigen kunnen)
- De leefbaarheid in de wijk is versterkt/behouden (vanuit voldoende potentieel om iets voor een ander te doen)
- Er is voldoende ruimte voor persoonlijke ontwikkeling van inwoners, passend bij zijn/haar leeftijdsfase

De visie zoals in de programmabegroting verwoord:

Wij streven naar een samenleving waarin inwoners steeds meer verantwoordelijkheid (kunnen) nemen voor hun eigen leven en hun sociale omgeving. Er is een algemeen, preventief basisniveau voor alle inwoners en additionele ondersteuning voor mensen (en hun verbanden) die dat nodig hebben.

Ten aanzien van subsidiebeleid wordt het volgende aangegeven:

Subsidiebeleid evalueren en herijken vanaf 2014 (200.000 maatregel, oplopend naar 300.000)²

Het subsidiebeleid wordt geëvalueerd, waarbij met name gekeken wordt naar het bereikte effect en de mate waarin de (wijze van) subsidie nog past in onze nieuwe visie (4 pijlers) en nieuwe maatschappelijke effecten. We willen vooral inzetten op het prikkelen en stimuleren van verenigingen met activiteiten die bijdragen aan het versterken van het zelforganiserend vermogen. Het accommodatiebeleid wordt hierin meegenomen. Waarbij aandacht besteed wordt aan het effect van het overdragen van buurtschapshuizen aan verenigingen of het privatiseren ervan en welke verbanden er ten aanzien van het subsidiebeleid zijn in combinatie met de exploitatie van accommodaties voor de verenigingen.

Notitie Basisniveau

In de vastgestelde notitie basisniveau is ten aanzien van verenigingen/.subsidies het volgende benoemd:

- De mogelijkheid om (belangen) te verenigen

Vrijwillige inzet in verenigingsverband geeft dynamiek aan de lokale omgeving. Door het lidmaatschap van en inzet voor verenigingen zijn inwoners in staat collectieve acties te ondernemen en gezamenlijk resultaten te bereiken. De overheid wordt meer en meer een facilitair bedrijf voor inwonerskracht. Dat betekent dat de gemeente te allen tijde moet faciliteren en stimuleren dat inwoners zich kunnen verenigen.

² Dit betreft de maatregel ten aanzien van subsidiebeleid en staat los van de maatregel op welzijnswerk breed (professionele organisaties) waarop in stappen in drie jaar 450.000 bezuinigd wordt.

Algemeen

Basis van deze versterking van eigen verantwoordelijkheid/eigen kracht en de sociale omgeving is het volgende (onderdeel van Wmo-beleidsplan, Wijkgericht werken en project sociale infrastructuur):

Inwoners dragen naar eigen vermogen bij aan hun eigen leefomgeving.

Ondersteuning wordt van binnen naar buiten ervaren. De meeste inwoners kunnen op basis van eigen kracht participeren in de samenleving. Daar waar het participeren onder druk komt te staan, levert het sociale netwerk van die inwoner ondersteuning. Als de inzet van het sociale netwerk niet voldoende is, biedt de gemeente algemene (preventieve) voorzieningen. Pas daarna is er een vangnet van individuele voorzieningen. Enerzijds vraagt dit om een goed en passend aanbod van algemene en individuele voorzieningen. Anderzijds zal er ook gemeentelijke / professionele inzet nodig zijn om de eigen kracht en het sociale netwerk van inwoners daar waar nodig te versterken en te verbinden.

Het uitgangspunt van wijkgericht werken is dat inwoners zelf de ruimte krijgen om de leefbaarheid in hun eigen leefomgeving te onderhouden en te verbeteren. Dit betekent dat inwoners meer invloed krijgen op, maar ook meer verantwoordelijkheid krijgen voor hun eigen leefomgeving.

Uitgangspunt voor de nadere uitwerking van wijkgericht werken is 'het niet dicht willen timmeren' van alles. Immers, de vragen, wensen en behoeften van de inwoners en hun verbanden moeten leidend zijn. Binnen de kaders van het wijkgericht werken wil de gemeente wel richting geven, maar niet van tevoren exact vastleggen wat er moet gebeuren en hoe iets precies moet gebeuren. Dit kan (en zal) namelijk per gebied variëren. De inwoners (in een (deel)gebied) moeten de ruimte krijgen om de samenwerking op hun eigen, bij de situatie passende, manier vorm te geven. Het 'hoe' is niet het belangrijkste, uiteindelijk gaat het om het resultaat. De uitwerking van het basisniveau moet dus kaderstellend en ruimtescheppend zijn.

Leidende principes wijkgericht werken

Om de visie te concretiseren hanteren we een aantal leidende principes. Deze vormen met elkaar handvatten, hulpmiddelen en een toetsend kader. De principes zeggen iets over de manier van werken. Door ze zo eenvoudig mogelijk te omschrijven zijn ze voor iedereen helder:

naar de inwoners/belangenverenigingen e.d.

- we gaan uit van de eigen kracht van inwoners en maatschappelijk middenveld
- we werken vraaggericht en ondernemend (erop af)
- we gaan uit van kansen en mogelijkheden
- eigen kracht en omgeving eerst, hulp aanvullend waar nodig
- ruimte om te experimenteren